

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BAITANG 6

Pamantayan Para sa Baitang 6	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga gawain na nakatutulong sa pag-angat ng sariling dignidad, pagmamahal sa kapwa na may mapanagutang pagkilos at pagpapasiya tungo sa maayos, mapayapa at maunlad na pamumuhay para sa kabutihang panlahat.
-------------------------------------	---

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
I. Pananagutang Pansarili at Mabuting Kasapi ng Pamilya – Unang Markahan					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mapanuring Pag-iisip <i>(Critical Thinking)</i> 2. Katatagan ng loob <i>(Fortitude)</i> 3. Pagkamatiyaga <i>(Perseverance)</i> 4. Pagkabukas isipan <i>(Open-mindedness)</i> 5. Pagmamahal sa katotohanan <i>(Love of truth)</i> 6. Pagkamapagpasensiya/ Pagkamapagtiis <i>(Patience)</i> 7. Pagkamahinahon <i>(Calmness)</i> 	Naipamamalas ang pag-unawa sa kahalagahan ng pagsunod sa mga tamang hakbang bago makagawa ng isang desisyon para sa ikabubuti ng lahat	Naisasagawa ang tamang desisyon nang may katatagan ng loob para sa ikabubuti ng lahat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Naisasagawa ang mga tamang hakbang na makatutulong sa pagbuo ng isang desisyon na makabubuti sa pamilya <ol style="list-style-type: none"> 1.1. pagsusuri nang mabuti sa mga bagay na may kinalaman sa sarili at pangyayari 1.2. pagsang-ayon sa pasya ng nakararami kung nakabubuti ito 1.3. paggamit ng impormasyon 	EsP6PKP-Ia-i- 37	<ol style="list-style-type: none"> 1. MISOSA 6 Magsusuri Muna Bago Magbigay ng Desisyon; Panatilihin ang Kaangkupang Pisikal; Kabutihan ng Nakakarami 2. MISOSA 5 Bunga ng Sariling Pagpapasya; Ang Kaalamang Mali, Ituwid! 3. Pagpapahalaga sa Aking Katauhan I. 2000. pp. 48-52* 4. NFE Accreditation and Equivalency Learning Material. 2001. Paano Maging Isang Matalinong Tagapakinig. 5. Kagandahang Asal at Wastong Pag-uugali 6 (Manwal ng Guro). 2000.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
					pp. 49-50.* 6. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Teachers Manual). 1999. pp. 54-60.*
II. Pakikipagkapwa- tao - Ikalawang Markahan					
<ol style="list-style-type: none"> Paggalang sa opinyon ng ibang tao (<i>Respect for other people's opinion</i>) Pagkamagalang (<i>Respectful</i>) <i>Pagkamapanagutan (responsibility)</i> Pagkamahabagin (<i>Compassion</i>) Pagkakawanggawa (<i>Charity</i>) Pagmamalasakit sa kapwa (<i>Concern for others</i>) 	Naipamamalas ang pag-unawa sa kahalagan ng pakikipagkapwa- tao na may kaakibat na paggalang at responsibilidad	Naisasabuhay ang pagkakaroon ng bukas na isipan at kahinahunan sa pagpapasiya para sa kapayapaan ng sarili at kapwa	<ol style="list-style-type: none"> Naipakikita ang kahalagahan ng pagiging responsable sa kapwa: <ol style="list-style-type: none"> pangako o pinagkasunduan pagpapanatili ng mabuting pakikipagkaibigan pagiging matapat 	EsP6P-IIa-c-30	<ol style="list-style-type: none"> MISOSA 6 Makatuwiran at Pantay na Pagbibigay ng Pasiya; Gintong Aral NFE Accreditation and Equivalency Learning Material. 2001. Kailangan Kita. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 91-102.* Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Patnubay ng Guro). 1999. pp. 69-84.* BALS Video. Building Relationship with Others. Tip One.
			<ol style="list-style-type: none"> Nakapagpapakita ng paggalang sa ideya o suhestyon ng kapwa 		EsP6P-IIId-i-31

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
III. Pagmamahal sa Bansa at Pakikibahagi sa Pandaigdigang Pagkakaisa – Ikatlong Markahan					
<p>1. Pagmamahal sa Bansa (Love of Country)</p> <p>1.1. Kamalayang Pansibiko (Civic Consciousness)</p> <p>1.2. Mapanagutan (Responsibility)</p> <p>1.3. Pambansang Pagkakaisa (National Unity)</p>	<p>Naipamamalas ang pag-unawa sa kahalagahan ng pagmamahal sa bansa at pandaigdigang pagkakaisa tungo sa isang maunlad, mapayapa at mapagkalingang pamayanan</p>	<p>Naipakikita ang mga gawaing tumutugon sa pagmamahal sa bansa sa pamamagitan ng aktibong pakikilahok na may dedikasyon at integridad</p>	<p>4. Nabibigyang-halaga ang mga batayang kalayaan na may kaukulang pananagutan at limitasyon</p> <p>4.1. kalayaan sa pamamahayag</p> <p>4.2. pagbibigay ng sariling opinyon, ideya o pananaw</p> <p>4.3. pagsasaalang-alang ng karapatan ng iba</p> <p>4.4. paghikayat sa iba na magkaroon ng kamalayan sa kanilang kalayaan</p> <p>4.5. pambansang pagkakaisa</p>	<p align="center">EsP6PPP- IIIa-c- 34</p>	<p>1. MISOSA 6. Makatuwiran at Pantay na Pagbibigay ng Pasiya; Pagkukusang Sumali sa Mga Gawaing Pansibiko</p> <p>2. MISOSA 5. Mga Karapatang Pantao, Igalang at Pahalagahan; Obligasyon Ko, Tutuparin Ko</p> <p>3. Instructional Manager’s Guide for Radio Based Instruction Program. BALS. 2009. Episode 3</p> <p>4. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 167-178.*</p> <p>5. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Patnubay ng Guro). 1999. pp. 119-126.*</p> <p>6. Kagandahang Asal at Wastong Pag-uugali 6 (Manwal ng Guro). 2000. pp. 94-96, 168-172.*</p>

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN (Content Standard)	PAMANTAYAN SA PAGGANAP (Performance Standard)	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO (Learning Competencies)	CODE	LEARNING MATERIALS
		<p>Naipakikita ang tunay na paghanga at pagmamalaki sa mga sakripisyong ginawa ng mga Pilipino</p>	<p>5. Napahahalagahan ang magaling at matagumpay na mga Pilipino sa pamamagitan ng:</p> <p>5.1. pagmomodelo ng kanilang pagtatagumpay</p> <p>5.2. kuwento ng kanilang pagsasakripisyo at pagbibigay ng sarili para sa bayan</p> <p>5.3. pagtulad sa mga mabubuting katangian na naging susi sa pagtatagumpay ng mga Pilipino</p>	<p align="center">EsP6PPP- IIIc-d- 35</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. MISOSA 5. Mahusay na Pakikisama 2. MISOSA 6. Kabutihan ng Nakararami; Mga Pook – Pampubliko Atin Ito, Pangalagaan Mo 3. FL-EP 6. Aralin 10-Si Kuya, Entrepreneur na. p. 176. 4. PRODED. Heograpiya/ Kasaysayan/ Sibika IV. Mga Dakilang Pilipinong Nagpapaunlad ng Kultura. 2003. 5. Kagandahang Asal at Wastong Pag-uugali 6 (Manwal ng Guro). 2000. pp. 149-151.* 6. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Patnubay ng Guro). 1999. pp.151-156.* 7. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 217-227.* 8. BALS Video. Mga Bayani, Noon at

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN (Content Standard)	PAMANTAYAN SA PAGGANAP (Performance Standard)	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO (Learning Competencies)	CODE	LEARNING MATERIALS
<p>2. Likas-Kayang Pag-unlad (Sustainable Development)</p> <p>2.1. Kasipagan (Industry)</p> <p>2.2. Tagapag kalinga ng kapaligiran (Care and protection of the Environment)</p> <p>2.3. Pagiging Produktibo (Productivity and Quality)</p> <p>2.4. Etiko sa Paggawa (Work Ethics)</p> <p>2.5. Pagka malikhain (Creativity)</p> <p>2.6. Kaisipang/ Kamalayang Pam pamuhunan (Entre</p>		<p>Naipakikita ang wastong pangangalaga sa kapaligiran para sa kasalukuyan at susunod na henerasyon</p>	<p>6. Nakagagamit nang may pagpapahalaga at pananagutan sa kabuhayan at pinagkukunang-yaman</p>	<p>EsP6PPP-IIIe-36</p>	<p>Ngayon.</p> <ol style="list-style-type: none"> FL-EP 6. Aralin I : Sa Maliit Nagsisimula; Aralin 2 : Ikaw ang Idol Ko; Aralin 8: Pangako Huwag Ipako; Aralin 11: Pagtupad sa Batas MISOSA 5. Pagpaparami ng Pagkain : Isang Paraan ng Pagiging Produktibo; Kawastuhan ng Sukat, Timbang, at Dami ng Binibili FL-EP Baitang 6. Dapat Isaisip; FL-EP Baitang 2. Aralin 4: Mabilis Ngunit Maingat; Aralin 5: Barya Mahalaga. PRODED. Heograpiya/ Kasaysayan/ Sibika VI. Linangin at Gamitin ang Likas na Yaman ng Bansa. 2003. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Patnubay ng Guro). 1999. pp. 18-33.*

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN (Content Standard)	PAMANTAYAN SA PAGGANAP (Performance Standard)	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO (Learning Competencies)	CODE	LEARNING MATERIALS
<p>preneurial Spirit)</p> <p>2.7. Matalino/Responsible Consumerism</p> <p>2.8. Pag-iimpok at Matalinong Pamamahala ng Mapagkukunan ng Resorses (Financial Literacy)</p>					<p>7. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 30-38.*</p> <p>8. Kagandahang Asal at Wastong Pag-uugali 6 (Manwal ng Guro). 2000. pp. 17-21.*</p> <p>9. Ulihan 5 (Patnubay ng Guro). 1998. pp. 107-112.*</p> <p>10. ALS Accreditation and Equivalency Learning Material. BALS. 2013. Ang Mga Yaman ng Mundo.</p>
			<p>7. Nakapagpapakita ng tapat na pagsunod sa mga batas pambansa at pandaigdigang tungkol sa pangangalaga sa kapaligiran</p>	<p>EsP6PPP-III f-37</p>	<p>1. MISOSA 6. Pagtulong sa Paglilinis ng Kapaligiran; Kalinisan at Kaayusan sa Pamamagitan ng "Clean Air Act of 1999"</p> <p>2. PRODED. Heograpiya/ Kasaysayan/ Sibika VI. Likas na Yaman, Pagyamanin. 2003.</p> <p>3. NFE Accreditation and Equivalency Learning Material.</p>

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
					2001. Ating Linisin ang Kapaligiran. 4. Kagandahang Asal at Wastong Pag-uugali 6 (Manwal ng Guro). 2000. pp. 97-105.* 5. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 155-166.*
			8. Naipagmamalaki ang anumang natapos na gawain na nakasusunod sa pamantayan at kalidad	EsP6PPP-IIIg-38	
		Naisasagawa ang mga gawaing nagbibigay inspirasyon sa kapwa upang makamit ang kaunlaran ng bansa	9. Naipakikita ang pagiging malikhain sa paggawa ng anumang proyekto na makatutulong at magsisilbing inspirasyon tungo sa pagsulong at pag-unlad ng bansa	EsP6PPP-IIIh-39	MISOSA 6. Pagbibigay ng Wastong Impormasyon
3. Pandaigdigang Pagkakaisa (Global Solidarity) 3.1. Kapayapaan at Kaayusan (Peace and Order)		Naisasagawa ang mga gawain na may kaugnayan sa kapayapaan at kaayusan tungo sa pandaigdigang pagkakaisa	10. Naisasakilos ang pagtupad sa mga batas pambansa at pandaigdigan 10.1. pagtupad sa mga batas para sa kaligtasan sa 10.1.1. daan 10.1.2. pangkalusugan 10.1.3. pangkapaligiran 10.1.4. pag-abuso sa paggamit ng ipinagbabawal na gamot 10.2. lumalahok sa mga kampanya at programa para sa pagpapatupad ng batas tulad ng pagbabawal sa paninigarilyo, pananakit sa hayop, at iba pa 10.3. tumutulong sa makakayanang paraan ng pagpapanatili ng	EsP6PPP-IIIh-i-40	1. MISOSA 6. Kaayusan at Kalinisan ng Kapaligiran; May Iba Pang Gagamit ng mga Pook-Pampubliko, Ingatan Ang Mga Ito. 2. Instructional Manager’s Guide for Radio-Based Instruction (RBI) Program.2009. Episode 20. 3. Basic Literacy

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN (Content Standard)	PAMANTAYAN SA PAGGANAP (Performance Standard)	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO (Learning Competencies)	CODE	LEARNING MATERIALS
			kapayapaan		Learning Material (BALS). 2005. Oops, Ingat sa Lansangan. 4. PRODED. Heograpiya/ Kasaysayan/ Sibika VI. Mga Batas sa Bansa. 2003. 5. PRODED. Heograpiya/ Kasaysayan/ Sibika IV. Kalusugan, Susi sa Kaunlaran. 2003. 6. Road Safety Education Modules. Edukasyong Pagpapakatao. pp. 1-28, 60-67. 7. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 155-166.* 8. Kagandahang Asal at Wastong Pag-uugali 6 (Manwal ng Guro). 2000. pp. 97-105, 190-193.* 9. Basic Literacy Learning Material (BALS). 2013. Droga: Inaabuso Nga Ba? 10. Basic Literacy

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN (Content Standard)	PAMANTAYAN SA PAGGANAP (Performance Standard)	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO (Learning Competencies)	CODE	LEARNING MATERIALS
					Learning Material (BALS). 2005. Bagong Sibol. 11. INFED Module. BALS. Sasakay Ako Pero Safe Ba Tayo. 12. INFED Module. BALS.Pasahero ay Happy. 13. BALS Video. Addictive and Dangerous Drug 2. Lesson 2.
IV. Pananalig at Pagmamahal sa Diyos; Paninindigan sa Kabutihan – Ikaapat na Markahan					
1. Paninindigan sa Kabutihan (Making a Stand for the Good) 2. Pananalig at Pagmamahal sa Diyos (<i>Faith and Love</i>) 3. Pag-asa (<i>Hope</i>) 4. Ispiritwalidad (<i>Spirituality/ Inner Peace</i>)	Naipamamalas ang pag-unawa sa kahalagahan ng pagkakaroon ng sariling kapayapaan (inner peace) para sa pakikitungo sa iba	Naisasabuhay ang pagkamabuting tao na may positibong pananaw bilang patunay sa pag-unlad ng ispiritwalidad	11. Napatutunayan na nagpapaunlad ng pagkatao ang ispiritwalidad Hal. 11.1. pagpapaliwanag na ispiritwalidad ang pagkakaroon ng mabuting pagkatao anuman ang paniniwala 11.2. pagkakaroon ng positibong pananaw, pag-asa, at pagmamahal sa kapwa at Diyos	EsP6PD-IVa-i-16	1. MISOSA 6. Gintong Aral; Pagpapaliwanag na ang Karunungan ay Dapat Gamitin sa Ikauunlad at Ikabubuti ng Nakararami 2. Basic Literacy Learning Material 3 (BALS). 2005. Pilipino Magkaisa Tayo. 3. PRODED. Heograpiya/ Kasaysayan/ Sibika V. Relihiyon at Edukasyon sa Panahon ng Amerikano. 2003. 4. Pilipino sa Ugali at

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BATAYANG PAGPAPAHALAGA/ MGA KAUGNAY NA PAGPAPAHALAGA	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
					Asal 6 (Batayang Aklat). 1999. pp. 144-153.* 5. Pilipino sa Ugali at Asal 6 (Patnubay ng Guro). 1999. pp. 97-109.* 6. EASE EP I. Module 7.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

GLOSARI

antas ng kabuhayan	pang-ekonomiyang katayuan
dedikasyon	pag-uukol, pag-aalay, paghahandog ng oras o panahon, talino o anumang kakayahan para maisakatuparan ang isang gawain
dignidad	pagiging kagalang-galang, may dangal at karangalan bilang isang tao
disaster risk management	pangangasiwa ng paghahanda sa kapahamakan sa panahon ng kalamidad
etiko sa paggawa	wastong pamantayan sa paggawa
experiential learning	karanasan sa pagkatuto
kaisipang/kamalayang pampamuhunan (entrepreneurial spirit)	may kaalaman sa mga gawaing makadaragdag sa kabuhayan gaya ng pangangapital
kamalayan (awareness)	pagkakaroon ng kaalaman sa anumang bagay
kamalayang pansibiko (civic consciousness)	pagkakaroon ng kaalaman sa mga gawaing may kaugnayan sa pagpapabuti ng pamayanan o bansa
karapatang pantao	mga karapatang o bagay na dapat matamasa ng isang mamamayan
kasambahay	kasama sa bahay o kapamilya kadalasan
katatagan ng loob (fortitude)	mapanindigan
likas-kayang pag-unlad (sustainable development)	tamang paggamit at pangangasiwa sa mga likas yaman at pag-iingat sa mga ito para sa pangangailangan ng susunod na henerasyon
magiliw	malambing / malapit sa ...
makabuluhan	mahalaga , may pakinabang
makamtam	matamo/ makuha
mapanagutan (responsibility/ accountability)	alam na may dapat gawin o kayang magawa nang may komitment
mapanuring pag-iisip (critical thinking)	may kakayahang magsuri at mapag-aralan muna ang isang bagay bago magpasiya
mapagbantay (vigilant)	palaging handa, listo, maingat, mapagmatyag, pagiging matapang humarap o magsabi ng anuman para sa ikauunlad o ikabubuti

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

GLOSARI

masinop	matipid
masusi at matalinong pagpapasiya	ginamit ang mga pamanatyan sa wastong pagpapasiya bago magdesisyon
mataimtim	pormal at malalim na pagninilay
matalino/responsableng mamimili	mahusay na mamimili na ginagamit ang mga pamantayan sa pamimili at hindi napaloloko sa anumang bibilhin
mulat	nagising o natutuhan mula sa ...
nilikha ng Diyos	nilalang ng panginoon gaya ng kalikasan
pag-iimpok at matalinong pamamahala ng resources	edukasyon o kaalaman sa pagsasanib ng pagtitipid habang napamamahalaan ang anumang yaman (likas man o gawa ng tao at puhunan)
pagiging produktibo	pagiging kapakipakinabang – laging may nagagawa na ayon sa pinagkasunduan
Pagkabukas-isipan	mabuting pagtanggap ng anumang mungakahi o puna na makatutulong sa anumang gawain para sa ikabubuti nito
pagkabukas-palad	tumutulong nang walang alinlangan sa mga nangangailangan anumang panahon kalamidad o ...
pagkakaroon ng disiplina	maayos na pagkilos na naayon sa pamantayan ng lipunang ginagalawan
pagkamaabagin	pagkamaawain
pagkamahinahon	nakapagtitimpi sa lahat ng pagkakataon, hindi agad-agad nagagalit o nabibigla
pagkamasigasig	mapagpursigi o sinisikap gawin ang lahat ng makakaya
pagkamatapat	ipinakikita ang pagiging totoo at hindi nagsisinungaing ; naniniwla sa katotohanan
pagkatao	tunay na bumubuo sa pagiging isang nilalang bunga ng pakikipagkapwa o pakikisalamuha sa iba na naipakikita sa pagkilos, pagsasalita at pag-aksyon sa isang sitwasyon
paglinang	pagpapaunlad
pagmamahal sa kapwa/pagdama sa damdamin ng iba	pagpapakita at paggawa ng mabuti sa kapwa at pakikiramay sa kapwa . hal. kung malungkot , kung masaya
pagmamahal sa katotohanan	pinaniniwalaan at pinaninindigan ang lahat ng bagay batay sa tolong pangyayari o nangyayari at may ebidensya
pagpapamalas	pagpapakita

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

GLOSARI

pagpaparaya	inuuna ang kapakanan ng iba kaysa sarili
pagtitiwala sa sarili	aktibo, magiting na naipadarama ang damdamin, talento o kakayahan nang hindi nangingimi o nahihiya
pakikiangkop sa oras ng pangangailangan	kayang tumugon sa gitna ng mga hamon o problema sa ibat ibang pagkakataon
pakikibahagi sa pandaigdigang pagkakaisa	pagtugon sa pangangailangan di lamang ng sariling bansa kundi ng buong daigdig
pakikisalamuha	pakikipag-ugnayan , paglahok sa mga gawain ng iba ng may kasanayang makiangkop
pamublikong kagamitan	mga gamit para sa lahat na maaaring gamitin nang walang bayad
pananakot, pang-aapi	ang pananakit ng kapwa bata pisikal man o berbal ay isang anyo ng bullying, ang “bullying”, isang anyo ito ng paulit-ulit na pananakit o pang-aapi sa isang bata o tao
pananalig sa Diyos	paniniwala, pagtitiwala sa panginoon sa pamamagitan ng pagsunod sa kanyang mga kautusan para sa ibubuti ng lahat
pangangasiwa	pamamahala
pangkat-etniko	pangkat o grupo ng mga tao sa ibat ibang pamayanan na bumubuo sa bansa gaya ng mga Tagalog, Manobo, Ifugao
paninindigan sa kabutihan	ipinaglalaman kung ano ang tama at mabuti
positibong pagkilala sa sarili	magandang pagtingin at pagkakilala sa sarili na maaaring ipagmalaki at ibahagi sa kapwa
responsableng tagapangalaga ng kapaligiran	may komitment sa pangangasiwa ng kapaligiran para sa likas-tuluyang pag-unlad
sensitibo	nararamdaman ang pangangailangan o kailangang tugunan
talino	potensyal o natatanging kaalaman o kasanayan
tinatamasa	nakukuha , nagagawa

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

CODE BOOK LEGEND

Sample: EsP10PB-IIIg-12.1

LEGEND		SAMPLE	
First Entry	Learning Area and Strand/ Subject or Specialization	Edukasyon sa Pagpapakatao	EsP 10
	Grade Level	Baitang 10	
Uppercase Letter/s	Domain/Content/Component/ Topic	Ang Pagpapahalaga at Birtud	PB
			-
Roman Numeral <i>*Zero if no specific quarter</i>	Quarter	Ikatlong Markahan	III
Lowercase Letter/s <i>*Put a hyphen (-) in between letters to indicate more than a specific week</i>	Week	Ikapitong linggo	g
			-
Arabic Number	Competency	NakapagpapaLiwanag ng kahalagahan ng pangangalaga sa kalikasan	12.1

DOMAIN/ COMPONENT	CODE
Tungkulin Ko Sa Aking Sarili at Pamilya	PKP
Mahal Ko, Kapwa Ko	P
Para Sa Kabutihan ng Lahat, Sumunod Tayo	PPP
Paggawa ng Mabuti, Kinalulugdan ng Diyos	PD
Pagkilala at Pamamahala sa mga Pagbabago sa Sarili	PS
Ang Pagkatao ng Tao	PT
Ang Pagpapahalaga at Birtud	PB
Ang Pakikipagkapwa	P
Mga Isyu sa Pakikipagkapwa	IP
Ang Papel ng Lipunan sa Tao	PL
Ang Tungkulin ng Tao sa Lipunan	TT
Mga Kaugnay na Pagpapahalaga sa Paggawa	KP
Mapanagutang Pagpapalano ng Kursong Akademiko o Teknikal-Bokasyonal, Sining at Isports, Negosyo o Hanapbuhay	PK
Ang Moral na Pagkatao	MP
Ang Makataong Kilos	MK
Ang Aking Posisyon sa mga Isyung Moral	PI

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

REFERENCES

Borba, Michelle, *Building Moral Intelligence*, (USA: Jossey-Bass, 2001)

David, Isaacs, *Character Building, A Guide for Parents and Teachers*, (Ireland: Four Courts Press, 2001)

De Torre, Joseph M. *Social Morals The Church Speaks on Society*. 2nd ed. (Manila: Southeast Asean Science Foundation, 1987).

Department of Education, Culture and Sports, "Values Education Program Framework, The Seven Core and Corresponding Related Values," in *Values Education for the Filipino: 1997 Revised Version of the DECS Values Education Program*, (Pasig City: Department of Education, 1997)

Esteban, Esther, *Education in Values: What, Why and for Whom*, (Manila: Sinag-tala Publishers, Inc., 1989)

Landa, Jocano F., *Notion of Value Filipino Culture*, (Q.C.: Punlad Research House, 1992)

Landa, Jocano F., *Teaching Beyond Content*, (Q.C.: Great Books Trading, Inc., 1982)

Lickona, Thomas, *Stages of Moral Reasoning Raising Good Children*, (New York: Bantam Books, 1994)

Maritain, Jacques. *The Person and the Common Good*. (UK: University of Notre Dame Press, 1966).

Punzalan, Twila, *An Evaluation of the Implementation of BEC Values Integration Program*, (Manila: Philippine Normal University Center for Continuing Education and Educational Leadership, 2006).

Ramirez, Veronica, *The Six Core Moral Values*, (Philippines: University of Asia and the Pacific, 2007).

Shahani, Leticia Ramos, *A Values Handbook of the Moral Recovery Program*, (Quezon City: Vibal Publishing House, Inc., 2003).

"Thomas Aquinas on the Common Good." Accessed October 2, 2013. <http://www.hyoomik.com/aquinas/commongood.html>.